

ר' עובדיה מברטנורא

תנופה שמוליך ומביא, מעלה ומוריד: ז נמנעו מלהביא. מפני הבושה שאינו יודע לקרות: התקינו שיהו מקרין. ואסמכוה אקרא דכתיב (דברים כו) וענית ואמרת, ואין עניה אלא מפי אחר: ח בקלות של כסף ושל זהב. קופות מצופות כסף וזהב: הסלים והבכורים ניתנים לכהנים. סלי עניים ניתנים לכהנים, וקלתות של עשירים מחזירים להן. מכאן אמרו, בתר עניא אזלא עניותא: ט מעטרים את הבכורים חוץ משבעת המינים. מקיפים את הסלים שבכורים בהם מפירות נאים ומשובחים, ואף על פי שאינם משבעת המינים. כגון פריש ואתרוג וכיוצא בהן, והוא הדין שיכולין לעטר מפירות שגדלו בחו"ל: רבי עקיבא אומר אין מעטרין הבכורים אלא משבעת המינים. מפירות שגדלו בארץ שחייבים בבכורים. והלכה כר"ע: י הבכורים. עיקר הבכורים תאנה שבכרה או אשכול שבכר: תוספת הבכורים. בשעת לקיטת הבכורים מוסיף עליהם משאר תאנים או משאר ענבים: עיטור. הפירות הנאים שמקיף סביבות הסל להדור מצוה: מין

משנה ז

בְּרֵאשׁוֹנָה, כָּל מִי שִׁידַע לְקָרוֹת פִּרְשַׁת הַבִּיכּוּרִים בְּלִשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ, קוֹרֵא, וְכָל מִי שֶׁאִינוֹ יוֹדֵעַ לְקָרוֹת, מְקַרֵּין אוֹתוֹ - קוֹרֵאִים לְפָנָיו הוּא עוֹנֵה אַחַר הַקּוּרֵא. נִמְנָעוּ מִלְּהִבִּיא אֱלֹה שְׂאִינִם יוֹדְעִים לְקֵרוֹא, מִפְּנֵי הַבּוּשָׁה, הִתְקִינוּ שֶׁיְהִי מְקַרֵּין אֶת מִי שִׁידַע וְאֶת מִי שֶׁאִינוֹ יוֹדֵעַ:

משנה ח

הַעֲשִׂירִים מְבִיאִים בְּפִרְיָהֶם בְּקָלְתוֹת - מִיֵּי סִלִּים שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב - מְצוּפִים בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב, וְהַעֲנִיִּים מְבִיאִין אוֹתָם בְּסִלֵּי נְצָרִים שֶׁל עֵרְבָה קְלוּפָה, וְהַסִּלִּים שֶׁל הָעֲנִיִּים וְהַבְּפוּרִים נִתְּנִין בַּמַּתְנָה לְפָנֵיהֶם¹⁴:

משנה ט

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנְס* אָמַר: מְעַטְרִין אֶת הַבְּפוּרִים בְּפִירוֹת חוּץ - אִפִּילוֹ אִינִם מְשַׁבְּעֵת הַמִּינִים וְאִפִּילוֹ מִפִּירוֹת שֶׁגִּדְלוּ בַּחוּץ לָאָרֶץ. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר: אֵין מְעַטְרִין אֶת הַבְּפוּרִים אֶלָּא מְשַׁבְּעֵת הַמִּינִים שֶׁגִּדְלוּ בָאָרֶץ וְחַיִּיבִים בְּבִיכּוּרִים:

משנה י

רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר: שְׁלֹשׁ מִדּוֹת - שְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים כְּלוּלִים בְּבְּפוּרִים: עֵיקַר הַבְּפוּרִים, וְתוֹסַפֶּת הַבְּפוּרִים - בְּשַׁעַת לְקִיטַת הַבִּיכּוּרִים נוֹהֲגִים לְהוֹסִיף פִּירוֹת עַל אֵלוֹ שֶׁהוֹפְרָשׁוּ, וְעֵטוֹר הַבְּפוּרִים - פִּירוֹת שֶׁמִּנְחִים עַל גְּבֵי הַסֵּל, לְנֵי וְהִידוּר מְצוּוֹה. תוֹסַפֶּת הַבְּפוּרִים - מוֹסִיפִים עַל הַבִּיכּוּרִים רַק מִיֵּין

ביאורים והרחבות

14. בגמרא בבא קמא (צב, א) למדין: סלי עניים ניתנים לכהנים, וקלתות של עשירים מחזירים להן, מכאן אמרו: בתר עניא אזלא עניותא (אחרי העני הולכת העניות).

רבי שמעון בן ננס

רבי שמעון בן ננס היה תנא מהדור השלישי, חברם של רבי עקיבא ורבי ישמעאל. עסק בעיקר בדיני ממונות עד שאמרו במשנה (בבא בתרא י, ח): אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: הָרוּצָה שְׂיִחְפִּים - יַעֲסוֹק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, שְׂאִין לָךְ מְקוֹצֵעַ בְּתַרְהָ גְדוּל מְהוּ, שְׁהוּן כְּמִעֵין הַנּוֹבֵעַ. וְהָרוּצָה שְׂיַעֲסוֹק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, יִשְׁמַשׁ אֶת שְׁמֵעוֹן בֶּן נָנְס.